

Платформа „Corner Shot”

Кризне ситуације у урбаним срединама врло често, услед сложености услова, захтевају ангажовање високообучених професионалаца, припадника полицијских, војних, односно војнополицијских јединица за специјалне намене. Анализирањем великог броја интервенција у урбаним срединама (енг. close quarters battle – CQB), са освртом на специфичност окружења (на пример, мноштво објеката различитих врста и намена, прозора, врата, уских ходника, мањих просторија, степеница, спратова и др.), односно начин организовања и дејствовања непријатеља, дошло се до закључка да је изложеност оперативаца дејству непријатеља приликом извођења интервенција у овим условима висока, и поред уобичајене заштитне опреме која се користи у овим ситуацијама.

У вези с тим, у развоју специјалистичке опреме могу се приметити бар два приступа. Први подразумева увећавање укупне балистичке заштите, како појединца, тако и борбене групе, односно тима, на уштрб покретљивости. Специјалисти се опремају балистичким шлемовима на које за потребе CQB монтирају балистичке визире, док се торза штите габаритнијим балистичким прслуцима – панцирима (енг. body armor), често у конфигурацији са заштитом за рамена, односно препоне.¹² Масивна балистичка опрема је прилично тешка, те осетно успорава кретање појединца, групе или тима, чинећи их тако изложенијим за противника. Стога је додатна групна заштита при кретању императив и остварује се тактичким балистичким штитовима различитих величина и конструкција. Други приступ развија се услед основног недостатка првог – умањене покретљивости, захваљујући усавршавању електронске опреме. Зато су се, почетком новог миленијума, појавиле бројне иновације конструктора чији је циљ био повећање оперативности припадника приликом извођења специјалних дејстава, а истовремено увећање њихове безбедности, како се не би нужно излагали непријатељевој ватри.

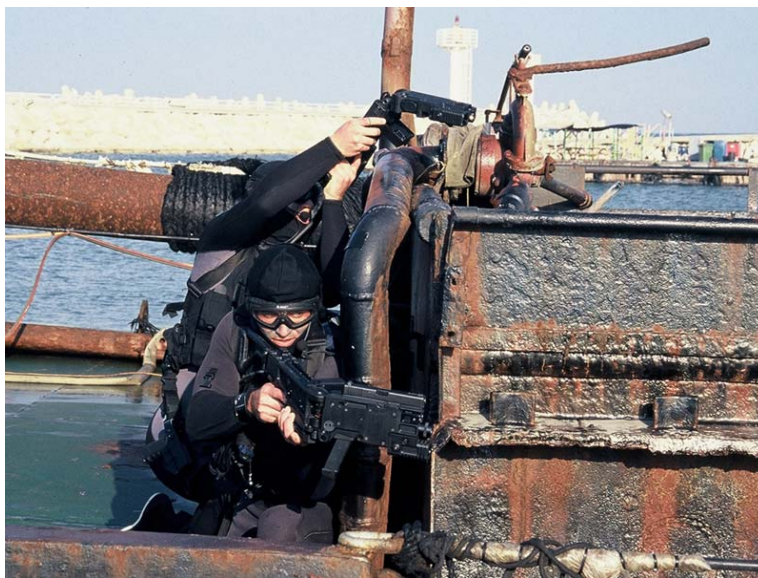
Почетком двехиљадитих, на основу размене искустава и заједничког рада на пројекту израелских и америчких конструктора и искусних оперативаца, представљен је нови систем – платформа „Corner Shot”. У тиму инжењера и специјалаца две земље био је идејни творац пројекта Амос Голан, бивши командант једне израелске антитерористичке јединице, који тврди да поменута платформа штити животе оперативаца и увећава њихове шансе за преживљавање, олакшавајући им да осматрају окружење, преносе информације и ангажују мете, без директног контакта са њима.

¹ Важно је уочити разлике између балистичког панцира и тзв. носача плоча (енг. plate carrier). Носачи плоча су знатно мањих димензија, осетно мање масе и углавном штите виталне органе торза. Другим речима, површина заштите се жртвује ради мање масе и увећања покретљивости припадника.

² Овакав приступ у опремању за потребе CQB може се, на пример, данас уочити код елитних јединица француске (нпр. RAID) и немачке (нпр. GSG9) полиције.

Намена и детаљи конструкције

Сврха система „Corner Shot” јесте да омогући стрелцу осматрање и дејствовање иза угла (тј. заклона), без излагања непријатељевој ватри. У питању је платформа футуристичког дизајна, која се састоји од два основна дела: задњег – фиксног са кундаком, рукохватом, камером и основним командама и предњег – носача који се може померати у углу од 180 степени и у који се монтира оружје, најчешће пиштољ.³ Ради рационализације укупне масе, платформа „Corner Shot” је израђена од композитних материјала, док су најважнији делови израђени од квалитетног челика.

Пример употребе платформе „Corner Shot” при извођењу специјалних дејстава.
Фото: cornershot.com

На задњем делу платформе смештен је преклопиви кундак, а са горње стране налази се батерија којом се остварује рад камере, односно екрана на којем се понавља слика са камере.

Ергономски рукохват је шупаљ, а изнад њега постављен је регулатор паљбе који у горњем положају блокира обарач који је смештен одмах испред рукохвата платформе. На горњој страни платформе интегрисане су стандардне „Picatinny” шине које омогућавају монтирање тактичких додатака, зависно од потреба интервенције. Екран LCD је преклопив и

³ Произвођач нуди и моделе који су компатибилни са различитим системима за личну одбрану (енг. personal defense wearpon).

постављен бочно. Са доње стране, испред браника обарача, налази се мобилна хоризонтална полука која корисник такође може користити приликом употребе и њоме мењати положај носача оружја на предњој страни платформе.⁴

Предњи преклопиви носач оружја може се померати у углу од 180 степени. У складу са захтевима купаца, предњи носач може се опремити и ласерским обележивачем циља (ЛОЦ), који је постављен одмах испод цеви оружја.⁵

Упадни тим Специјалне полицијске јединице ФУП БиХ увежбава упад у барикадирану просторију. Фото: Велија Хасанбеговић

Кућиште тактичке лампе постављено је испод места за ЛОЦ, док се кућиште са видео-камером налази испод тактичке лампе.⁶ Систем може да снима и звук, а видео-камера је погодна и за употребу у условима смањене видљивости. Такође, видео-камера и LCD екран повезани су специфичним системом ласерског обележавања мете који се може подесити тако да самостално помаже при нишањењу, односно приликом употребе ласерског обележивача циља. Поред тога, подешавањима на LCD екрану корисник платформе може омогућити понављање слике и на другим екранима који су повезани са главним екраном. Конструкција платформе омогућава једноставно скидање и монтирање ласерског обележивача, лампе и видео-

⁴ Полуку је могуће померати у страну.

⁵ Ласерски уређај произвођача има два канала – један у видљивом спектру и, други, инфрацрвени (енг. infrared) за дејствовање у ноћним условима.

⁶ Видео-камера снима у резолуцији 1080 p (Full HD).

камере, па корисник може мењати конфигурацију оптоелектронских уређаја, зависно од потреба интервенције.

Купцима се нуде платформе компатибилне са пиштољима, затим модели компатибилни са бацачем граната 40 mm, као и са пушчаним системима „Colt M4”, односно „АК-47”.

Недостаци и предности

У вези са тактичко-борбеном употребом „Corner Shot” платформе, отежавајућу околност за стрелца може представљати нетрадиционалан начин нишањења, јер најчешће ангажује мету коју не опажа непосредно. Неуобичајен правац преноса силе трзаја приликом паљбе из оружја монтираног на носач платформе умањује брзину паљбе стрелца. Додатно, нишањење се не реализује остваривањем нишанске линије помоћу механичких или других нишана на оружју, већ помоћу „кончанице” пројектоване на LCD екрану. Такође, зависно од природног и/или вештачког осветљења и специфичности окружења, за стрелца може бити компликовано да ваљано и правовремено опази мету, ангажује је, или о томе извести остатак снага. На основу претходних чињеница може се извести неколико закључака:

- када је прецизност паљбе у питању, задовољавајућа прецизност поготка је, најчешће, реална само на веома малим дистанцама, много мањим у односу на ситуације са уобичајеним радњама нишањења,
- сложеност система, специфичност осматрања, нишањења и паљбе захтевају темељну претходну обуку и период навикавања припадника.

Основна предност ове платформе је у већој безбедности припадника током интервенције, јер се осматрање непосредног окружења, пренос информација у реалном времену и евентуално ангажовање мете могу реализовати иза заклона. То је уједно и *differentia specifica* ове платформе у односу на различите телескопске штапове или савитљиве каблове са видео-камерама који, иако практични, омогућавају само осматрање. Иако није реално очекивати прецизност паљбе као при традиционалном нишањењу, сама могућност паљбе иза заклона, заједно са безбедним осматрањем и преносом информација у реалном времену чине платформу „Corner Shot” корисним елементом специјалистичке опреме, посебно за полицијске елитне јединице. Потенцијал овог система за увећање оперативних капацитета препознало је и руководство Федералне управе полиције Федерације БиХ, опремивши одређеним контингентом елитну Специјалну полицијску јединицу (СПЈ), подижући тако ефективност специјалиста при извођењу високоризичних хапшења, односно динамичких упада у објекте.

Милош М. Јевтић (*Miloš M. Jevtić*),

уредник сајта specijalne-jedinice.com,

e-mail: info@specijalne-jedinice.com,

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-1305-7618>